

Nakažení o své nemoci často vůbec nevědí, říká epidemiolog

17.9.2016 lidovky.cz str. 0 Lidovky / Zdraví

IVANA MATYÁŠOVÁ, Autorka je spolupracovnice redakce

Za posledních patnáct let u nás až osminásobně vzrostl počet osob s pozitivními protilátkami proti hepatitidě typu C, říká profesor Roman Chlíbek, vedoucí katedry epidemiologie Fakulty **zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové**.

LN Loni probíhala na vaší katedře studie zaměřená na výskyt virové hepatitidy typu C v **Česku**. Kolik lidí jste během výzkumu vyšetřili?

Vyšetřili jsme 3000 osob z **Brna, Českých Budějovic a Hradce Králové**. Počet lidí byl stejný jako u posledního národního sérologického přehledu, který probíhal v roce 2001. Nyní jsme se však soustředili pouze na dospělou populaci ve věku 18–90 let. Zjišťovali jsme u nich nejen hladinu protilátek proti viru hepatitidy typu C, ale i to, zda daná osoba netrpí chronickou formou nemoci.

LN Proč jste se zaměřili právě na „céčko“?

V poslední době jsme zaznamenali, že skutečný výskyt virové hepatitidy typu C by mohl být u nás vyšší, než jsme si doposud vůbec mysleli. Podobné signály k nám navíc přicházely i z jiných zemí světa. Řada lidí přitom o své nemoci vůbec neví a nejsou ani nikde evidováni. Souvisí to z velké části s tím, že tato nemoc mívá na počátku mnohdy velmi netypické příznaky a naplno se projeví až s odstupem let, kdy způsobí nevratné poškození jater. Především jsme proto chtěli přesněji zjistit, jaká je současná situace.

LN Nakolik se vaše počáteční obavy potvrdily?

Studie potvrdila, že výskyt osob, které mají pozitivní protilátky proti hepatitidě typu C, je ve srovnání s údaji z roku 2001 asi osmkrát vyšší. V předchozím národním přehledu však polovinu oslovených tvořily děti, u nichž bývá tato nemoc mnohem méně častá než u dospělých. A to mohlo do jisté míry předchozí výsledek ovlivnit.

LN Říká se, že tímto typem žloutenky trpí velmi často narkomani. Potvrdilo se to?

Během studie jsme vyšetřili i čtyřicet sedm injekčních narkomanů. A opravdu se nám potvrdilo, že tito lidé patří u nás k nejpostiženější rizikové kategorii. Víc než polovina z nich prodělala virovou hepatitidu typu C. A asi pětina má i chronické onemocnění, které může nevratně poškodit játra.

LN Podařilo se vám je snadno získat ke spolupráci?

Tito lidé nemají právě nejlepší přístup k vlastnímu zdraví, ale bojí se, aby nenakazili kamarády. A proto jsou ochotni se nechat vyšetřit. Musím říct, že toto zjištění, k němuž jsme došli při přípravě studie, bylo i promě poměrně překvapivé.

LN Kterým lidem ještě hrozí zvýšené riziko onemocnění?

Do skupiny osob se zvýšeným rizikem patří kromě narkomanů také lidé, kteří někdy podstoupili tetování nebo piercing, zejména v provozovnách s nižším hygienickým standardem. Ale i pacienti, kteří při operačním zákroku či porodu dostali transfuzi před rokem 1992. Tedy v době, kdy ještě nebyl známý virus hepatitidy C a dárci krve se na něj netestovali. Těmto lidem hrozí ve srovnání s běžnou populací pěti- až šestinásobně vyšší riziko onemocnění.

LN Hraje u této nemoci nějakou roli také věk?

Nejpostiženější věkovou kategorií podle našich výsledků jsou lidé ve věku 30–45 let. **Česká** hepatologická společnost bude proto ve spolupráci s praktickými lékaři diskutovat o možnosti, zda nezavést screening vybraných skupin obyvatel. V podstatě se nabízejí dvě možnosti – buď **testovat** lidi ve zmíněném věku, anebo se zaměřit na osoby s rizikovým chováním. Ideálně kombinace obou možností. A to v rámci preventivních prohlídek, kdy se pacientům odebírá a vyšetřuje krev. Ovšem je to otázka financí a hodně záleží na přístupu **zdravotníků** pojišťoven.

LN Je pravda, že ani jaterní **testy** nemusí vždy zachytit přítomnost viru hepatitidy typu C?

Ano, tyto **testy** pouze signalizují poškození jater, ale neodhalují příčinu tohoto poškození. Nepatrné zvýšení jaterních hodnot může souviset například s tím, že je pacient obézní nebo má cukrovku. Pokud ale chceme znát skutečnou příčinu, je třeba udělat **speciální test** na přítomnost viru hepatitidy typu C.

LN Uvažujete o tom, že byste se v budoucnosti zaměřili i na skutečný výskyt dalších typů žloutenky u nás?

Prozatím ne. Už proto, že na hepatitidu A a B máme účinné vakcíny, s jejichž pomocí můžeme výskyt tohoto onemocnění celkem dobře kontrolovat. Obzvlášť po zavedení povinného očkování pro děti došlo u „béčka“ k dramatickému poklesu výskytu. Na „céčko“ zatím podobnou vakcínu nemáme, a proto je její výskyt v **České republice** v současné době nejčastější, ročně zaznamenáváme asi 1000 nových případů. Řadu případů však nemáme v našem systému vůbec nahlášených.

LN Jaké pokračování by vaše studie v budoucnosti měla mít?

Chtěli bychom co nejdříve zahájit diskusi o tom, jaký typ screeningu na hepatitidu C by bylo optimální zavést. Rádi bychom také dosáhli toho, aby se moderní léčba, která může dnes mít stoprocentní účinnost, dostala k většímu počtu pacientů. V současné době ji totiž naše **zdravotní** pojišťovny proplácejí pouze nemocným s vyšším stupněm poškození. Dosavadní diskuse končily u toho, že chyběla aktuální data. Teď už díky studii tato data máme, proto doufáme, že diskuse bude snazší.
URL| http://relax.lidovky.cz/nakazeni-o-sve...avi.aspx?c=A160912_094400_In-zdravi_ape